

Asia: VN/27681/2025

Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain kehittämistarpeiden arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne arviomuistion luvusta 5 (Valvontalain 1 luku Yleiset säännökset)

Pihlajalinna pitää sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain tavoitteita asiakas- ja potilasturvallisuuden vahvistamisesta, palvelujen laadun varmistamisesta sekä valvonnan yhtenäistämisestä kannattavina.

Pihlajalinna pitää arviomuistiossa esiin nostettua palveluyksiköiden ja palvelupisteiden määrittelyn kehittämistä kannatettavana, jotta käsitteiden tulkinta ja valvontaviranomaisohjeistus toteutuisi valtakunnallisesti ja eri toimijoiden kohdalla yhtenevästi.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 6 (Valvontalain 2 luku Palveluntuottajaa ja toimintaa koskevat edellytykset)

Pihlajalinna pitää tärkeänä, että palveluntuottajaa koskevat yleiset edellytykset tukevat palvelujen laatua ja turvallisuutta, mutta ovat samalla selkeitä ja sovellettavissa erilaisiin palvelukokonaisuuksiin.

Väliaikainen sääntely yksin toimivan palveluntuottajan mahdollisuudesta aloittaa toiminta rekisteröintihakemuksen tehtyään on helpottanut yksin toimivan palveluntuottajan elinkeinon harjoittamista ja parantanut sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ja palveluiden saatavuutta.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 7 (Valvontalain 3 luku Palveluntuottajien ja palveluyksiköiden rekisteröinti)

Pihlajalinna pitää rekisteröintijärjestelmän yhtenäistämistä valtakunnalliseen palveluntuottajarekisteriin lähtökohtaisesti perusteltuna. Rekisteröinnin tulee kuitenkin palvella valvonnan ja asiakas- ja potilasturvallisuuden tarpeita. Rekisteröinnin ja toiminnan muutosten arvioinnin tulisi kohdistua esisijaisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta olennaisiin riskeihin, ja sääntelyssä olisi tarpeen täsmentää, mitkä toiminnan muutokset edellyttävät rekisteröintipäätöstä ja mitkä voidaan käsitellä kevyemmällä menettelyllä.

Rekisteriin kerättävien tietojen määrää ja sisältöä tulisi arvioida siitä näkökulmasta, mitkä tiedot ovat valvonnan kannalta välttämättömiä ja realistisesti ajantasaisina ylläpidettäviä. Tietojen toimittamisen tulisi perustua yhtenäiseen viranomaisrajapintaan, josta kaikki valvontaa suorittavat viranomaiset voisivat saada tarvitsemansa tiedot.

Palveluyksikköä koskevan sääntelyn tulee johdonmukaisesti tukea toiminnallisia ja joustavia palvelukokonaisuuksia eikä sitoa rekisteröintiä tarpeettomasti yksittäisiin fyysisiin sijainteihin.

Rekisteröintiä ja sen tulkintaa koskevan viranomaisohjeistuksen tulee olla valtakunnallisesti yhtenäistä ja rekisteröintikustannusten tulee olla palveluntuottajan toiminnan näkökulmasta kohtuulliset.

Kommenttine arviomuistion luvusta 8 (Valvontalain 4 luku Omavalvonta)

Omavalvonta ja sen kehittäminen ovat lähtökohtaisesti kannatettavia.

Palvelunjärjestäjän ja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja tuottavan palveluntuottajan on laadittava omavalvontaohjelma. Omavalvontaohjelman sisältöä koskeva sääntely ja ohjeet korostavat palvelujen järjestämistä vastuuta. Mikäli omavalvontaohjelmasta annetaan arviomuistiossa mainittu tarkempi asetus, olisi siinä hyvä huomioida järjestämistä vastuun alaisen palveluntuotannon lisäksi myös yksityinen palveluntuotanto, jotta omavalvontaohjelman sisältö muodostuisi kaikkien palveluntuottajien näkökulmasta tarkoituksenmukaisemmaksi. Kuten arviomuistiossa todetaan, palveluyksiköitä ja omavalvonnan dokumentaatiota ja seuranta koskeva ohjeistus vaatii selkeyttämistä omavalvonnan toimintamallien yhdenmukaistamiseksi ja resurssien käytön tehostamiseksi. Omavalvontadokumentaation tavoitteita tulisi vielä kirkastaa, päällekkäisyyksiä purkaa ja ohjeistusta selkeyttää siten, että tulkinta helpottuu ja viranomaisten olisi mahdollista ohjata palveluntuottajia yhteneväisesti.

Kommenttine arviomuistion luvusta 9 (Valvontalain 5 luku Viranomaisvalvonta)

-

Kommenttine arviomuistion luvusta 10 (Valvontalain 7 luku Erinäiset säännökset)

-

Kommenttine arviomuistion luvusta 11 (Valvontalain 8 luku Voimaantulo)

-

Kommenttine arviomuistion luvusta 12 (Erinäiset kysymykset)

12.1 Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus on tehnyt merkittävää työtä kansallisten asiakas- ja potilasturvallisuutta edistävien toimintamallien luomisessa ja menetelmien käyttöönotossa. Pihlajalinna pitää erityisen arvokkaana sitä, että myös muita kuin julkisia toimijoita on kutsuttu osallistumaan keskuksen verkostotyöskentelyyn ja antamaan panoksensa ja näkemyksensä kansallisten asiakas- ja potilasturvallisuuden työkalujen ja menettelyjen yhteiseen kehittämiseen.

12.2 Hyvinvointialueen on varautumisessaan varmistettava palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös silloin, kun palveluja toteutetaan hankkimalla niitä

yksityisiltä palveluntuottajilta. Samaan aikaan, yksityistä, mutta ei järjestämisvastuun alaista, palveluntuotantoa ei koske asetus hyvinvointialueen varautumisesta. Tämä ero yksityisesti tuotetun julkisen palvelun ja puhtaasti yksityisen palvelun osalta ei aina ole selkeä. Tarvitaan selkeytystä hyvinvointialueiden ohjeistuksiin, kuinka hyvinvointialueen alueella tuotettavan yksityisen palvelutuotannon valmius- ja varautumissuunnittelua valvotaan, kun hyvinvointialueen varautumista koskeva asetus ei tule sovellettavaksi.

Muut kommentit arviomuistiosta

Valvontalain arviomuistiossa esiin nostetut asiat ovat laajasti katsoen yhteneväiset Pihlajalinnan havaintojen ja kokemusten kanssa sekä kannatettavia.

Pihlajalinna kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistioon.

Hosia Helka
Pihlajalinna Oyj - Hallintoylilääkäri